

Színszimbolika a politikában

Politikai antropológia dolgozat

Készítette: Dorofejev Tamara

Dolgozatomban megkísérlem körüljárni, hogyan használja a színeket a politika napjainkban, külön figyelmet szentelve az európai szélsőjobboldali pártoknak. A téma megközelítését a színek tulajdonságaival és emberre gyakorolt hatásaival kezdem, majd röviden áttekintem, hogy történelem során az egyes kultúrákban hogyan és milyen formában nyertek teret az egyes színek befolyásoló hatásai. Ezután sorba veszem a politikai irányzatok tipikus színeit, végül eljutva a szélsőjobboldali pártokhoz.

Bevezetés, avagy a színek jelentősége az ember életében

Ahogy azt Claude Lévi-Strauss is mondta, az ember az őt körülvevő valóságot környezetének alapelvek szerinti osztályozásával tudja megérteni.¹ Az egyik legkézenfekvőbb osztályozó alapelv a környezet színeinek meghatározása, hiszen ezek nem az embert által kreált kategóriák, hanem természet adta jelenségek, amelyeket az ember – ideális esetben – látórendszerének és idegrendszerének segítségével érzékelni tud. A tárgyak színeit azonban nem csak azok tényleges színei alapján állapítjuk meg, hanem a folyamatban közrejátszik az adott tárgy jellemző színe is, azaz, az a bennünket befolyásoló tényező, hogy milyen színt szoktunk meg az adott tárgynál. (Például a rózsát a sárgászöld fény alatt is pirosnak fogjuk látni). (Atkinson 1994: 116.)

Edmund Leach az ember szükségét az osztályozásra éppen a színek példáján keresztül vezeti le. A színskálára, ami a lilától kezdve a kéken, zöldön, sárgán keresztül, egészen a pirosig terjed, folyamatként tekinthetünk. Ebben a folyamatban nincs egy olyan természetes pont, ahol a zöld sárgává, vagy a sárga pirossá változik. Az emberi agy önálló diszkriminációja az, ahogy megtöri a folytonosságot a színek egymás után következése között, így érzékeljük azt, hogy a kék, a zöld, vagy a sárga különböző színek. Így a színek különbözőségének segítségével könnyen ellentétpárokat alkothatunk, mint például a piros-zöld ellentétpáros (komplementer színek), amelyeket a közutakon jelölésként is használunk, a piros jelenti megálljt, a zöld pedig a szabad utat. Ha be szeretnénk vezetni a rendszerbe egy újabb színt, amely köztes jelentést hordoz, akkor minden bizonnyal a sárgát fogjuk választani,

¹ Claude Lévi-Strauss: Strukturális antropológia. Osiris Kiadó, Budapest, 2001

amely a színskálán éppen a piros és a zöld között helyezkedik el. Így a színek sorrendje, a zöld-sárga-piros ugyanaz, mint az instrukciók sorrendje a közlekedésben: szabad-figyelem-állj. A színek rendszerének és a jelek rendszerének tehát ugyanaz a struktúrája. (Leach 1970: 17.)

A színek azonban nem csak a környezet osztályozásában segítenek bennünket, hanem biológiai működésünkre is hatással vannak, a színek ugyanis pszichofizikai és pszichoszomatikus tulajdonságaikból eredően módosíthatják (növelhetik, vagy csökkenthetik) más ingerek által kiváltott érzetek nagyságát. A színekkel többek között kompenzálni lehet a hőérzetet, a zajérzetet és a szagérzetet. A vörös szín élénkítő, meleg, bizalmas, serkentő hatású, emeli a vérnyomást, és a percnkénti légzésszámot, így veszély jelzésére kiválóan alkalmas. A narancssárga szintén meleg, élénkítő, vidám hatású szín, a zöld nyugtatólag hat az idegrendszerre és csökkenti a vérnyomást, a kék csökkenti a fájdalomérzést, a pulzust és a percnkénti kilégzést. (Nemcsics 2004: 217.)

A színek elemzésekor nem szabad megfeledkezni a színpreferenciáról sem. Minden ember szívesen van olyan környezetben, ahol az általa kedvelt színek veszik körül. Először talán azt gondolnánk, hogy ezek a színek egyénekenként változnak, azonban tudományos pszichológiai és fizikai vizsgálatok bebizonyították, hogy a színpreferenciának vannak hasonlóságai az azonos korú, nemű és kulturális háttérű egyéneknél. Csak hogy néhány példát említsünk, a kisgyermek például jobban szereti a tüzes pirosat, mint az angolvöröset, a felnőttek pedig inkább a tört árnyalatokat részesítik előnyben. A nők a sárgákat és az ibolyákat kedvelik jobban, a férfiak a kékes és zöldes árnyalatokat, a lázas betegek irtóznak a narancssárga környezettől, az öregek, a vérszegények és fázékonyak pedig éppen ezt szeretik. Más színű környezetben érzi jól magát egy afrikai, egy német, vagy egy francia. Ennek megfelelően nem beszélhetünk általában az ember színpreferenciájáról, hanem csak egy-egy konkrét populációéről. (Nemcsik 2004: 161-164.)

A fentiek alapján könnyen belátható, hogy a színek komoly kommunikatív erővel bírnak, így azok könnyen és hatásosan használhatóak fel különböző üzenetek közvetítésekor az üzenet tartalmának megerősítésére, illetve kiegészítésére. A színeknek ezt a tulajdonságát nem csak a reklámszakemberek aknázzák ki az egyes termékek eladásakor, hanem a politikai pártok is saját maguk definiálásakor, logójuk megalkotásakor, illetve a választási kampányok során.

Színek a különböző kultúrákban

Ahhoz, hogy megvizsgálhassuk a különböző országok egyes pártjainak színhasználatát érdemes figyelembe venni a kultúrák színvilágában rejlő különbségeket is. Ahogy azt Nemcsik Antal is megjegyezte,² egy kultúra színvilága függ megjelenési helyének természeti adottságaitól kezdve, a kultúrát hordozó hitvilágon át a kultúrát alakító szellemiségtől, de függ a kultúrát alakító emberek testi és lelki alkatától, színekhez való viszonyától, színpreferenciájától. (Nemcsik 2004: 222.)

Már az ősközösségi társadalmakban is használták a színeket az emberek befolyásolására. Ekkor a fő cél a mágikus hatás elérése, az erő és a harciasság képzelt fokozása, és a szexuális vonzerő növelése volt. Az i.e. többtízezer évvel keletkezett barlangrajzok alapján megállapítható a színek akkori jelképrendszere és szimbolikus jelentése. A szín már ekkor is funkcionált nyelvként, minden színnek meg volt a maga jelentése. A jelkép rendszer ugyanúgy felfedezhető volt az Ókori Kelet egyiptomi kultúrájában (a templomokra és síremlékekre festett képeken), mint az Antik Világ kultúrái közül a görög és a római kultúrákban.

Az antik görög kultúrában a különböző eszmék hatására egyre gazdagabbá vált a görögség színszimbolikája. A vallási életben jelentéssel kezdett bírni a templomok és a papok ruhájának színe, a társadalmi életben pedig a rang kifejezőeszközzé vált az öltözék színezete. (Dömötör: 6.).

„A római császárság utolsó századaiban az antik gondolkodásmóddal és művészettel párhuzamosan egy egészen új, egy teljesen megváltozott érzésvilág és világnézet kereste kifejezőmódját.” A középkorban az államvallássá lett kereszténység gondolatvilágának megfelelően alakította színhasználatát. A szín nem csupán díszítő eszköz, hanem konkrét jelentéstartalmakat hordoz. A keresztény liturgia ebben az időben öt színt használ, a fehéret, a vöröset, a zöldet, a violát és a feketét. Mindegyik színnek megvolt a maga jelentése és szerepe, az egyes ünnepnapokon pedig meghatározott volt, hogy melyik szín tartozik hozzá. (Nemcsik 2004: 223.)

² Nemcsik Antal: Színdinamika. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004

A kínai kultúrában már a legrégebbi időkben is fontos szerepe volt a színeknek. A Jin és a Jang a színekre vonatkozólag a komplementaritást jelentette. Az alapszíneknek szimbolikus jelentéstartalmat tulajdonítottak. A legfontosabb szerepe a sárgának volt, elsőbbséget élvezett a többi szín felett, a késsel a legrégebbi időkben nem foglalkoztak. (Nemcsik 2004: 227.)

A japán színvilág jellegzetes színei a narancsspiros, a zöld és a fehér. Ezek a színek nem annyira az öltözékükön, hanem inkább épületeiken jelentek meg. Ez a három a szín a legtöbb távol-keleti népre jellemző. Kultikus színek számít a narancssárga (különösen sárgával együtt viselve), amely a buddhista szerzetesek viseletének színe. (Nemcsik 2004: 227.)

A magyar népművészetben a pirosat, a kéket, a zöldet, a fehéret, a sárgát, a feketét, a narancsot és az ibolyát használják előszeretettel ebben a sorrendben. Ezek egymáshoz képesti aránya és felhasználási területeik tájegységenként különbözőek. (Nemcsik 2004: 228-231.)

A politikai irányzatok és pártok színeinek vizsgálatakor segíthet a színek jelentésének megértésében, ha figyelembe vesszük a heraldika színszimbolikáját. A címerekben az egyes színek a következő jelentésekkel bírnak:

- a sárga és az arany becsületet és a királyhűséget jelöli
- az ezüst a hit és a tisztaság színe
- a vörös a bátorságot és a buzgóságot szimbolizálja
- a kék a kegyesség és a bizonyosság jelképe
- a zöld az ifjúságra és a reménységre utal
- a fekete a fájdalom és a bűntudat színe
- a bíborvörös a királyság és rang szimbóluma
- a narancs az erőt és a kitartást jelenti
- a vörösesbíbor szentség jelképe.

Politikai szimbolizmus

A színek vizsgálata egyértelműen a szimbólumkutatás témakörébe tartozik. A szimbólumok mindennapi, sokszor tudattalan részei az ember életének és az őt körülvevő környezetnek, ennek megfelelően a politikai is tele van rejtett és nyíltan kifejezett szimbólumokkal. A szimbólumok a politikában a kommunikáció és a

csoportkohézió megerősítésének eszközei. A politikai kommunikáció hitelességét erősen befolyásolja, hogy a szimbólumok explicit, vagy implicit módon fejeződnek ki, ugyanis ha egy szimbólumról kiderül, hogy szimbólum, akkor meg van az esélye annak, hogy az emberek az adott szimbólumnak a használatát manipulációnak tekintsék. (Szabó – Kiss – Boda 2000: 133.)

A szimbólumokat tradíciók, történelmi, nyelvi és szociális kényszerek alakítják. A szimbólum szimbólumként való értelmezéséhez elengedhetetlen a csoport közös tudása. (Ezt jól illusztrálja Clifford Geertz Sűrű leírásban adott példája, miszerint egy kacsintást akkor lehet kacsintásként értelmezni, ha a kacsintó és a kacsintás fogadója is tisztában vannak a kacsintás, mint olyan jelentésével. Ha ez nem így van, akkor a kacsintás elveszti a jelentését és nem lesz több a szem tikkelésénél.)³ Ebből következik, hogy egy szimbólum csak akkor vehet részt hatékonyan a kommunikációban, ha elfogadott. Az elfogadottság pedig azt jelenti, hogy a szimbólumnak közösségi jelentése van, és ez a jelentés az adott kultúra minden tagja számára elérhető. (Szabó – Kiss – Boda 2000: 145.)

A szimbólumoknak komoly organizáló szerepe van – erre Clifford Geertz több tanulmányában, de legkifejezőbben az általa definiált kultúra fogalomban is felhívta a figyelmet. „Az ember a jelentések maga szötte hálójában függő állat”,⁴ ahol a háló maga a kultúra.

A fentiek alapján vitathatatlan a szimbólumok rendkívüli jelentősége úgy a mindennapi életben, mint a politikában is. A politikára leszűkítve a témakört még mindig rendkívül tág fogalommal van dolgunk, melyet véleményem szerint jelen dolgozat keretei között nem lehet mindenre kiterjedően kifejteni, ezért egy kis szeletét kiválasztva a politikai szimbólumrendszereknek pártok és irányzatok színeivel folytatom az elemzést.

Színek a politikában

A színek jelentősége a politikában talán nem annyira szembetűnő, de ha arra gondolunk, hogy minden pártnak és politikai irányzatnak megvan a maga jellemző

³ Clifford Geertz: Sűrű leírás: Út a kultúra értelmező elméletéhez. In: Clifford Geertz: Az értelmezés hatalma. Századvég Kiadó, Budapest, 170-199.

⁴ Clifford Geertz: Sűrű leírás: Út a kultúra értelmező elméletéhez. In: Clifford Geertz: Az értelmezés hatalma. Századvég Kiadó, Budapest, 172.)

színe, akkor beláthatjuk, hogy ezek a színek igenis aktívan vesznek részt a pártok és irányzatok szimbolikájában. A színeket legtöbbször maguk a pártok választják ki maguknak, azonban sokszor előfordul, hogy a kommunikációjuk során (honlapjukon, logójukon, stb.) nem, vagy nem csak azokkal a színeket használják, amelyeket ők önmaguknak választottak. A színekre nem csak a pártoknak van szükségük, hanem maguknak a választópolgároknak is, akik tudatosan, vagy tudattalanul, de egyértelműen szeretik a pártokat összekapcsolni egy-egy színnel. Remek példa erre a 2000-es választások az Egyesült Államokban. Eredetileg sem a demokraták, sem a republikánusok nem jelölték magukat egyetlen színnel sem. A média azonban, amikor azt akarta illusztrálni, hogy mely államokban erősebb az egyik, illetve a másik párt, akkor a térképen azokat az államokat, ahol a demokrata szavazók voltak többségben kékkel jelölték, azokat pedig, ahol a republikánus szavazók domináltak pirossal. Ez a jelölés annyira elterjedt, hogy a későbbiekben az egyes államokról is mint „piros államok” és „kék államok” beszéltek. A két párt közül egyik sem vállalja továbbra sem nyíltan színének a pirosat, vagy a kéket, azonban az emberek tudatában a Demokrata Párt egyértelműen „kék”, míg a Republikánus Párt pedig „piros”.

A politikai irányzatok jellemző színeit több-kevésbé nemzetközileg a különböző országokban egyformán alkalmazzák. Természetesen ezek nem egyetemesen lefektetett szabályok, az egyes nemzetek pártjait tekintve számos kivétellel is találkozhatunk. A lenti felsorolásból szándékosan maradnak ki a szélsőjobb-dali pártok, melyekkel később egy külön fejezetben kívánok foglalkozni.

A fekete a politikában leggyakrabban az anarchisták színeként jelenik meg, akik előszeretettel jelölik csoportjaikat fekete – esetleg fekete-piros – zászlókkal, amely többféle jelentéssel is bír. Először is fekete színnel jelzik ellenállásukat az elnyomó rendszerek ellen, tudatosan kontrasztot képezve a nemzetállamok színes lobogóival szemben. Másodsor, a fekete zászló, mint a hatalom elleni lázadás jelképe éppen ellentettje a fehér zászlónak, amely a megadást jelenti a felsőbbrendű hatalommal szemben. Harmadszor, a fekete zászló a zászló hiányát is jelképezi ezzel is szembenállást mutatva a nemzetállamokkal. Az anarchisták feketesége csak az 1800-as évek végétől jött be a köztudatba, előtte a piros volt az ő színük, amelynek oka a szocializmussal való közös ősré vezethető vissza. 1880 környékén, amikor az anarchizmus egyre jobban elkülönült a szocializmustól, akkor fekete zászlót választották ki maguk megkülönböztetésére.

Érdekes ellentét, hogy az anarchisták eszméivel tökéletesen szembeálló „értékeket” képviselő fasiszták is szokták a feketét a használni önmaguk megjelölésére. (Gondoljunk csak az Mussolini „feketeingeseire”, vagy az SS egyenruhára.) Távól álljon tőlem, hogy ezzel párhuzamot kívánjak vonni az anarchisták és a fasiszták között, csak érdekesnek találom, hogy a szélsőségesség és valamivel való szembenállás – legyen az akár két éppen ellenkező dolog – hasonló szimbolikus eszközökkel kerül kinyilvánításra, holott a közvetítetni kívánt üzenet felettébb más.

A feketét az anarchistákon – és a fasisztákon – kívül Németországban és Ausztriában történelmi okok miatt a kereszténydemokraták használják.

A barna a munkásosztály színe volt a náciizmusban, a híres SA egyenruha is barna volt. Azért esett a választás a barna színre, mert barna ingekből rendelkezésre állt egy nagyobb mennyiség, így olcsón hozzá lehetett jutni. Ezt a nagyobb mennyiséget még a még az I. Világháború alatt rendelték a Németországhoz tartozó gyarmati országok részére.

A kék, főleg a sötétkék, gyakran a konzervatív pártok sajátja, ez az Egyesült Királyság konzervatív pártjának színhasználatából ered. A világoskék az ENSZ zászlajának színe, mellyel a békét és a reményt akarták hirdetni.

A nemzetközi politikában a zöld szín szinte mindenhol a zöld pártokat jelképezi. Ezek a pártok hangsúlyozzák az ökológiai gondolkodás fontosságát, ezért a „természet színével”, a zölddel jelölik magukat. A zöld előfordul még a liberális és a szélsőségesen liberális pártok színeiben is, ez az angol Levellers politikai mozgalomra vezethető vissza, amely a XVII. században, az angol polgárháború alatt bontakozott ki.

A narancssárga olykor a kereszténydemokrata pártok színe, de sok esetben használják a színt a populista pártok, például hazánkban is. A narancssárga külön népszerűsége tett szert a 2004-ben Ukrajnában lezajlott „narancsos forradalom” után. Hollandiában a narancssárga a különböző jobboldali és monarchista pártokhoz tartozik, mivel ott a narancssárga a nemzeti szín. Új-Zélandon egyetlen párt sem használhatja a narancssárgát, mivel az a magának a választásoknak a színe az országban.

A piros hagyományosan a szocializmus és a kommunizmus színe. A piros zászló baloldali politikának a jelképe a Francia Forradalom óta. A régi és jelenlegi kommunista országok zászlóiban erőteljesen megjelenik a piros szín. Számos

európai országban választják a szocialista és szociáldemokrata pártok saját színüknek a pirosat. Ezek a pártok gyakran szövetségesei a munkáspártoknak.

A sárga, főleg Európában, a liberalizmus színe. A Liberálisok és Demokraták Szövetsége Európáért (ALDE) színe is hivatalosan sárga. A sárgát gyakran kapcsolják a zsidósághoz is, amely minden bizonnyal a II. Világháború alatti zsidóüldözések alatt használt sárga jelvény az oka.

A szürke színt Paul de Legarde német politikai író választotta a liberalizmus szimbólumává a XIX. században.

A pártok színe Magyarországon

Hazánkban a pártok színválasztása többé-kevésbé azonos a nemzetközi tendenciákkal. A piros nálunk is a szocialista párt színe, míg a narancssárgát Franciaországhoz, Svájcához, Németországhoz és Finnországhoz hasonlóan a populista párt használja. A zöld színnel már nem ennyire egyértelmű a helyzet, mivel azt nem csak a hivatalosan is „zöld párt” használja, hanem az MDF is, mint konzervatív párt.

A nemzetközi színhasználatától leginkább eltérő példa Magyarországon az SZDSZ kék színe. Ahogy azt feljebb említettem a kéket általában a konzervatív pártok használják, a liberálisok színe a sárga, illetve a szürke szokott lenni, esetenként találkozhatunk a zölddel is. Az SZDSZ kékje a párt első küldöttgyűlésén elfogadott „kék könyvként” ismert szabad demokrata programra vezethető vissza. A kéket nem csak a liberális SZDSZ, hanem konzervatív eszméket valló Kereszténydemokrata Néppárt is használja.

Szélsőjobboldali pártok színhasználata Európában

Külön fejezetet szentelek az európai szélsőjobboldali pártok színhasználatának, mivel az ő esetükben nincs egy olyan jellemző, nemzetközileg több országban is használatos szín, amelyre rá lehetne mondani, hogy az ő színük. Ennek egyik oka, hogy ezek a pártok általában nagy hangsúlyt fektetnek a nemzeti értékekre, amelynek kinyilatkoztatásához sokszor a nemzeti zászlót, vagy más

nagyon jellemző nemzeti, történelmi szimbólumokat használnak fel saját szimbólumaikként. Így a szélsőjobb oldali pártok színe rendszerint az adott ország nemzeti lobogójának, vagy a kiválasztott nemzeti szimbólum a színeit viseli. Így van ez a Brit Nemzeti Párt (British National Party) esetében is, ahol a párt logója az Egyesült Királyság hivatalos zászlajának színeit felhasználó BNP betűkből áll. A lobogó színeivel való azonosulás kifejezi a párt részéről szimbolizálni kívánt történelmi identitás elemekből való táplálkozás irányát. (Balogh – Paár – György 2009: 188.)

A Brit Nemzeti Párthoz hasonlóan a nemzeti zászló színeit (kék, fehér, piros) használja a Jean-Marie Le Pen vezette francia Nemzeti Front is. Európa egyik leghíresebb szélsőjobb oldali pártja nem annyira szimbólumainak, mint karakteres vezetőjüknek köszönheti népszerűségét. Az FN logója a francia trikolor színeiből álló lángról áll. A trikolor egyértelműen a francia nemzeti identitásra utal, míg a láng egyfajta forradalmiságot jelképez. A párt honlapján egyértelműen a kék szín dominál, amely valószínűleg azt a célt szolgálja, hogy elkülönítse magát a baloldali pártoktól, melyeknek – ahogy azt korábban is említettem – a jellemző színe a piros.

Németországban a Német Nemzeti Demokrata Párt a legjelentősebb szélsőjobb oldali párt. A párt logójában a piros és a fekete a domináns szín, de megjelenik benn a fehér is. Ez a három szín az egykori Német Birodalom zászlójának trikolorjára utal, ami a Német Birodalmi Párt örököséiként nem meglepő. (Balogh – Paár – György 2009: 196.)

A belga szélsőjobb oldali párt, a Vlaams Belang a flamand érdekeket képviseli és ez színhasználatában is egyértelműen megjelenik. A flamandok hivatalos zászlajában egy sárga alapon fekete oroszlán látható. Ettől a VB logója csak annyiban tér el, hogy fekete-sárga háttér előtt látható az oroszlánfej.

Az olasz populista radikális jobboldalt a Lega Nord képviseli, amely erős regionális gyökerekkel rendelkezik. A párt színe a sötétzöld, azonban logójában a kék szín jelenik meg dominánsan.

A Szlovák Nemzeti Párt is a nemzeti lobogó színeit használja önmaga jelölésére, de talán a hangsúly nem is annyira magán a zászló színein van, hanem a szlovák címerben szereplő színeken (kék, fehér, piros) és motívumokon. Jan Slota pártja radikális jobboldali, logóján a címeren kívül a kék háttér előtt egy sas látható.

Hivatalosan egy az egyben a nemzeti zászló színeiben pompázik a bolgár Támadás Párt (Ataka) is, azonban nem hivatalosan gyakran jelölik őket feketével is, mely az erősen szélsőséges eszmerendszerükre utal.

A Nagy-Románia Párt hivatalos színei a sárga, a kék és a piros, azonban ez utóbbi meglehetősen kevés jelentőséggel bír. Logójukon még egy zászlócsík erejéig megjelenik a piros, a párt honlapján azonban már egyáltalán nem kap szerepet.

A Jobbik színhasználata

A Jobbik Magyarországért Mozgalom hivatalos színei az piros és az ezüst, amellyel kilóg mind a többi magyarországi, mind az európai szélsőjobboldali pártok közül, akik mind „hagyományos” színeket választottak önmaguk jelölésére. Az ezüst az ilyen vizuális megjelenítésekben éppen annyira nem releváns, mint arany. Azok a nemzetek és pártok, akik kommunikációjukban olyan történelmi szimbólumokat használnak, melyekben eredetileg arany, vagy ezüst szerepelt megjelenítésükben azokat sárgára, illetve szürkére, vagy fehérre cserélték. Véleményem szerint ennek oka, hogy ezek a „természetes” színek egyrészt könnyebben illusztrálhatóak, másrészt az arany, vagy az ezüst voltaképpen nem is színek, hanem anyagok, ha nagyon pontosak akarunk lenni, akkor kémiai elemek. Valószínűleg éppen a nehezen illusztrálhatóság miatt a hivatalos színmeghatározáson túl nem is jelenik meg az ezüst sem a párt logójában, sem a honlapjukon, sem más kommunikációjukat közvetítő eszközükön.

A párt logójában a magyar zászló színein kívül még a fekete szerepel. A Jobbik honlapján a fehér és zöld színek dominálnak, a piros éppen csak az oldal tetején a magyar zászlóban jelenik meg. Ennek célja az lehet, hogy még véletlenül se hajazzanak a szocialista párt pirosságára. A vezető, Vona Gábor honlapján is egyértelműen a zöld és fehér szín jelenik meg túlsúlyban.

Ennek ellenére hiba lenne azt hinni, hogy a piros teljes mértékben kimarad a Jobbik szimbolikájából, sőt az egyik legfontosabb szimbolikus elemének, az Árpád-sávós zászló egyik meghatározó színe a fehér mellett. Azonban az Árpád-sávós zászló nem is annyira a Jobbikhoz, mint inkább az általa létrehozott szervezethez, a Magyar Gárdához tartozik. A gárdisták fekete-fehér egyenruhájukon viselik az Árpád-sávós, piros-fehér csíkos emblémát is. A Magyar Gárda honlapját tekintve hű a

gárdisták egyenruhájához, a piros-fehér csíkos Árpád-sávos minta csak egy embléma erejéig jelenik meg a honlapon, amúgy inkább a fekete a domináns szín. Ahogy az anarchistáknál és a fasisztáknál láthattuk, úgy a Magyar Gárda esetében is a fekete az erősen szélsőséges irányzatot szimbolizálja.

Összefoglalás

Az embernek szüksége van a szimbólumokra mindennapi élete során, melyeket egyrészt maga teremt meg, másrészt pedig folyamatosan használ. A színek komoly szimbolikus erővel bírnak. Az, hogy az emberek számára melyik szín mit fejez ki, vagy mit szimbolizál az egyrészt pszichológiailag, másrészt kulturálisan meghatározott. A politika is tele van szimbólumokkal, a pártok egyik legfontosabb befolyásoló eszközeként funkcionálnak. Ennek megfelelően a pártok és politikai irányzatok képviselői is aktívan használják a színeket önmaguk megjelöléseként, a választópolgárok pedig – jóllehet öntudatlanul – de reagálnak a pártok üzenetire, melyeknek része a színszimbolikájuk is.

Felhasznált Irodalom:

ATKINSON, Rita L. – ATKINSON, Richard C. – SMITH, Edward E. – BEM, Daryl J. 1994: *Pszichológia*. Budapest, Osiris-Századvég.

GEERTZ, Clifford 1993. *Sűrű leírás: Út a kultúra értelmező elméletéhez*. In: *Az értelmezés hatalma*. Budapest, Századvég.

LEACH, Edmund 1970. *Claude Lévi-Strauss*. University of Chicago Press, Chicago.

LÉVI-STRAUSS, Claude 2001. *Strukturális antropológia*. Budapest, Osiris.

NEMCSIK, Antal 2004. *Színdinamika. Színes környezet tervezése*. Budapest, Akadémiai Kiadó

ROTHMAN, Rozann 1981. *Politikai szimbolizmus*. In: *Szövegváltozatok a politikára*.

Szabó Márton – Kiss Balázs – Boda Zsolt (szerk.) Budapest, Nemzeti

Tankönyvkiadó, Universitas.

ROZGICS, Kornél 2009. *Szimbólumok használata a nyugat- európai radikális jobboldali pártoknál*. In: *Békatánc*. Budapest, Generáció 2020.

Internetes források:

Dömötör Csaba Színdinamika előadása. Miskolci Egyetem Gépészmérnöki Kar, gépelemek Tanszéke: http://www.uni-miskolc.hu/~wwwmach/tantargyaink/245_szindinamika/szindinamika_eloadasok.pdf

Front National honlapja: <http://www.frontnational.com/>

Jobbik Magyarországért Mozgalom honlapja: <http://www.jobbik.hu/>

Lega Nord honlapja: <http://www.leganord.org/>

Magyar Gárda honlapja: <http://magyargarda.hu/>

Nagy-Románia Párt honlapja: <http://www.prm.org.ro/>

New York Times honlapja:

<http://www.nytimes.com/2004/02/08/weekinreview/08zell.html>

SZDSZ honlapja: <http://www.szdsz.hu/>

Támadás Párt honlapja: <http://www.ataka.bg/en/>

Vona Gábor honlapja: <http://www.vonagabor.hu/>

Vlaams Belang honlapja: <http://www.vlaamsbelang.org/>

Wikipedia: Jobbik Magyarországért Mozgalom.

http://hu.wikipedia.org/wiki/Jobbik_Magyarorszagert_Mozgalom

Wikipedia: Anarchist symbolism. http://en.wikipedia.org/wiki/Anarchist_symbolism

Wikipedia: Political colour. http://en.wikipedia.org/wiki/Political_colour

Wikipedia: Red Flag. http://en.wikipedia.org/wiki/Red_flag

Wikipedia: Sturmabteilung. <http://en.wikipedia.org/wiki/Sturmabteilung>

Wikipedia: Szlovák Nemzeti Párt. http://hu.wikipedia.org/wiki/Szlovak_Nemzeti_Part